

Tämä kirja kertoo vain pienen osan Maaningan Käärmelahden Rautiaisten asutuksesta ja suvusta. Se ei kerro mitä on nimien ja lukujen takana, kuin pieneltä osalta. Anja Karlssonin erittäin hyvät kirjoitukset antavat pienen kuvan miten ankaraa elämä oli 30-luvulla. Tavallisen ihmisen arvo oli hyvin vähäinen, varsinkin isättömillä lapsilla.

1500- ja 1600-luvuilla alkaa rälssi-säätyjen kasvu, siihen ei näytä vaikuttaneen edes sodat ja katovuodet. Kun kuningas meni naimisiin, häähumun maksoi rahvas. Samoin sodat ja tappiot maksettiin kansalla. Kuningas jakoi aatelistarvoja ja aateliset verottivat kansaa. Tavallisen ihmisen toimeentulo saatettiin todeta merkinnällä ”autio” (veronmaksukyvytön) tai jopa kokonaan autio. Asiakirjoissa lukee silloin karannut.

Sama kehitys jatkui 1700- 1800 luvuilla. Se kulminoitui 1900-luvun alussa erittäin ikävästi kansalaissotaan, mutta eriarvoisuus yhteiskunnassa ei silloinkaan poistunut. 1930-luvulla nähtiin kuka joutuu kalleimmin maksamaan talouselämän pelureiden tappiot. Sieltä näyttää olevan suora linja nykyaikaan.

Yhteiskunnan muuttuminen alkoi vasta toisen maailmansodan jälkeen ja saavutti huippunsa joskus 80-luvulla. Sen jälkeen tuli suuri lama ja pankkikriisi. Maksajia ei taaskaan tarvinnut etsiä kaukaa. 2000-luvulla on jälleen palattu menneisyyteen. On muodostunut uusi ”rälssi” jonka ansioihin ei vaikuta lama eikä huonosti tehdyt työt. Rälssin etuja vain nimitetään nykyaikana optioksi ja bonuksiksi.

Siitä huolimatta ihmiset ovat selvinneet sodista ja nälänhädistä ja pystyneet jatkaneet sukuaan, vaikka lapsi- ja äitikuolleisuus on ollut huomattavan korkea. Toivon, että mekin selviämme tässä bonusten- ja optioiden saalistajien maailmassa.

Paavo Rautiainen Kuopiossa 31.5.2014